

Länsstyrelsen
Örebro län

Raoul Hjærtström
Direkt: 019/19 30 68
raoul.hjartstrom@t.lst.se
Fax: 019/19 30 28

H 008 (koställen)
A 154 (residens)
A 332 (stall)

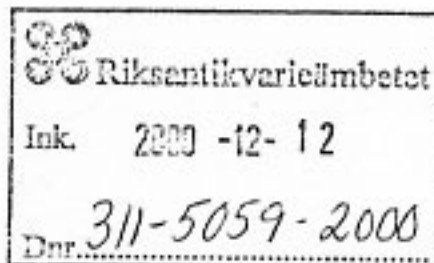
OBS! endast stall

L 1755

BESLUT
2000-11-17

Dnr: 221-02440-1989 b/
(11.392-1185-81)
(221-8-88)

Örebro kommun
Box 30 00
701 35 Örebro

Byggnadsminnesförklaring av f d Landshövdingestallet, kv Husaren 4, Olaus Petri församling, Örebro

(2 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 3 kap 1 § lagen om kulturminnen (KML) förklarar länsstyrelsen f d Landshövdingestallet på fastigheten Husaren 4, Olaus Petri församling, Örebro, som byggnadsminne.

Med stöd av 3 kap 2 § KML meddelar länsstyrelsen samtidigt följande skyddsbestämmelser:

- Byggnaden får inte rivas eller flyttas.
- Byggnaden får till sin exteriör inte byggas om eller på annat sätt förändras.
- Byggnadens planlösning får inte ändras.
- Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
- I bottenvåningen får inte göras ingrepp i eller ändring av fast inredning. Till fast inredning hör bl a trappor, paneler, dörrar, foder och lister.
- Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller.
- Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
- Underhållet skall ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart.

Området kring byggnaden skall hållas i ett vårdat skick.

2001-01-26 beslutat. Mh
Ar. Kopra till Ur
Ö BM-neg. / meq

BESLUT
2000-11-17Dnr: 221-02440-1989 b/
(11.392-1185-81)
(221-8-88)*Upplysningar*

Länsstyrelsen lämnar råd ifråga om underhållet av byggnaden.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Enligt 3 kap 21 § KML tillämpas beslut enligt 1 § utan hinder av att talan förs mot beslutet.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Örebro kommun har väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av det f d Landshövdingestallet. Länsstyrelsen har lämnat underrättelse härom i enlighet med 3 kap 8 § KML. Under 1998 har länsstyrelsen genomfört en kulturhistorisk utredning om byggnaden.

Byggnaden ägs av Örebro kommun. Kommunen har, genom Kultur- och bildningsnämnden, i skrivelse 2000-05-19 tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen med tillhörande skyddsbestämmelser.

Riksantikvarieämbetet har under hand (telefonsamtal 2000-02-21 med 1:e antikvarie Elisabeth Nyström Kronberg) tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och utformningen av skyddsbestämmelserna.

MOTIVERING

Det f d Landshövdingestallet ligger inom den del av centrala Örebro som enligt beslut av riksantikvarieämbetet 1987-11-05 är av riksintresse för kulturmiljövården. Det finns upptaget i det bevarandeprogram för innerstadens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse som har antagits av Örebro kommunfullmäktige 1988-09-29. Det redovisas där i kategori A - "synnerligen märkliga byggnader i kulturhistoriskt avseende", - d v s sådana som redan är byggnadsminnen eller av ett sådant värde att de kan förklaras som byggnadsminne.

Byggnaden uppfördes 1768-1771 som stall och vagnshus åt dåvarande landshövdingen i Närkes och Värmlands län, Johan Abraham Hamilton.

BESLUT
2000-11-17Dnr: 221-02440-1989 b/
(11.392-1185-81)
(221-8-88)

Den byggdes på den s k Stallgårdstomten norr om slottet. På samma tomt lät Hamilton på egen bekostnad uppföra flera ekonomi- och bostadshus av trä.

Byggnaden nyttjades som landshövdingestall fram till 1906. 1907 gjordes en ombyggnad efter ritningar av dåvarande stadsarkitekten Magnus Dahlander, varvid stallet inreddes med två klassrum och ett bibliotek för Karolinska läroverket. Från den ombyggnaden finns fast inredning bevarad i bottenvåningen. Vissa exteriöra förändringar gjordes också vid detta tillfälle. En jämförelse med en gravyr från 1785 visar dock att byggnaden ännu idag i allt väsentligt har bevarat sin 1700-talskaraktär.

I Örebro fanns under andra delen av 1700-talet och i början av 1800-talet endast ett fåtal byggnader uppförda i sten. De flesta av dessa var offentliga byggnader och därutöver fanns enbart ett fåtal stenhus. Stadens bebyggelse var i övrigt av trä och föll lätt offer för de bränder som härjade regelbundet. F d Landshövdingestallet hör idag till de ytterst få bevarade 1700-talsbyggnaderna i Örebro.

Det tillhör också en kategori av byggnader, som före motortrafikens tid, var ett vanligt inslag i stadsmiljön – stallbyggnader. Som sådan är den ovanligt påkostad – landshövdingen var ju stadens och länets ledande ämbetsman. Stallet är också märkligt från ett riksperspektiv – det finns endast ett fåtal byggnader av samma karaktär och ålder bevarade i landet.

Örebro slott omgavs tidigare av enskilda byggnader och anläggningar med funktionell anknytning till slottet och dess förvaltning. I samband med de stora förändringar i stadsbilden, som skedde under 1800-talets slut och 1900-talets början, försvann i det närmaste allt av denna bebyggelse. Förutom själva slottet är det f d Landshövdingestallet, tillsammans med "Kronomälthuset"/Arbetshuset i Centralparken med den intilliggande Kanslibron, det som idag finns bevarat av denna gamla miljö med bebyggelse i statsförvaltningens tjänst.

Genom sin sällsynthet, välbevarade 1700-talskaraktär och stora betydelse i miljön kring Örebro slott fyller f d Landshövdingestallet väl kraven i 3 kap 1 § KML – "synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde" – för att skyddas och bevaras som byggnadsminne.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Örebro län.

BESLUT
2000-11-17Dnr: 221-02440-1989 b/
(11.392-1185-81)
(221-8-88)

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog länsråd Lars Östring jämte ledamöterna Kitty Melin-Strandberg, Annica Eriksson, Mats Sjöström, Raul Björk, Erik Johansson, Ola Karlsson, Sonja Cederlöf, Karl-Erik Persson, Lennart Eliasson, Bo Rudolfsson, Helena Vilhelmsson samt suppleanten Majny Jonsson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsantikvarie Olle Lindqvist och länsassessor Magnus Enhörning.

Lars Östring
länsråd

Raoul Hjærtström
bitr länsantikvarie

Bilagor

Karta

Planritning

Hur man överklagar länsstyrelsens beslut

Kopia till

Riksantikvarieämbetet

Lantmäterimyndigheten i Örebro län

Örebro läns museum

Lst/Bmreg

FD LANDSHÖVDINGESTALLET
kv Husaren 4 i Olaus Petri församling,
Örebro kommun

SLOTTSGATAN

FD LANDSHÖVDINGESTALLET

OLAIGATAN

KANSLIBRON

